WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 241. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го ГРУДНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 15, 1959 No. 241. VOL. LXVI.

ҐЕРТЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРОТИ ПОКЛАДАННЯ НАДІЙ НА „ДОБРУ ВОЛЮ" МОСКВИ

Париж. — Державний секретар Крістіян А. Гертер, прибувши сюди з Вашинґтону через Лондон в неділю 13 грудня ц. р. для участи в нарадах міністрів закордонних справ держав НАТО, висловив свій сумнів щодо готовости Совєтського Союзу переговорювати серйозно із Заходом про полагоду конфліктів і розв'язку актуальних проблем. В офіційній декларації, переданій журналістам до опублікування після приїзду до Парижу, Гертер ствердив, що було б важкою помилкою розраховувати оптимістично в плянуванні майбутнього політики на такі чи інші обіцянки Москви, незаґарантовані фактами. Треба виждати, заявив Гертер, щоб Совєтський Союз доказав свою готовість переговорювати серйозно в напрямку досягнення порозуміння у важливіших справах міжнародних взаємин. В дальшому Гертер ствердив, що на порядку конференції Ради НАТО, яка починається у вівторок цього тижня, і в якій беруть участь міністри закордонних справ, оборони і фінансів усіх держав НАТО, крім справ самого пакту і проблем оборони будуть обговорені теж проблеми, зв'язані з актуальною міжнародною ситуацією включно з плянами „зустрічі на вершинах". Оборонна сила союзу держав НАТО і дальший розвиток і покращання спільної оборонної системи залишаються, згідно із ствердженням Гертера, основно важливими в політиці Заходу. Не зважаючи на великі вклади в розбудову системи оборони, економічна сила і матеріяльний добробут країн приналежних до НАТО зростає і це є запорукою життєвости і безпеки цих держав. Якщо йде про ЗДА, то вони продовжуватимуть свою дотеперішню активну і повну моральну і матеріяльну підтримку для союзу вільних держав світу. Гертер прибув до Парижу в супроводі секретаря скарбу ЗДА Роберта Б. Андерсона і секретаря оборони Томаса С. Ґейтсна, мол.

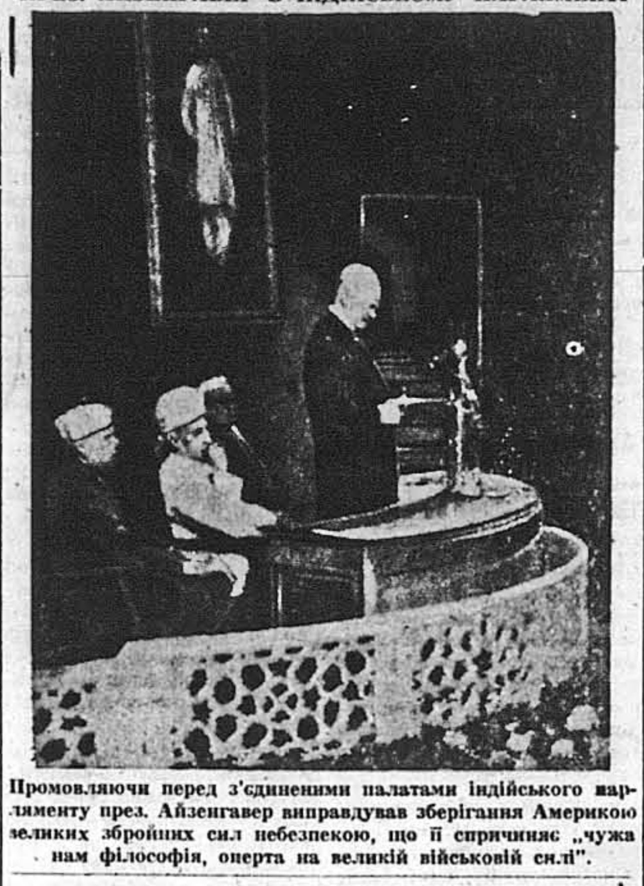
НЮ ЙОРК ВІДЗНАЧИВ 15-РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТИ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО СВЯТОЧНОЮ АКАДЕМІЄЮ

Ню Йорк. — В неділю 13-го грудня в 15-ті роковини з дня смерти Митрополита Андрея Шептицького відбулася у великій залі Фешен Інституту, Святочна Академія, влаштована заходом УКАО „Обнова" та СУК „Провидіння" при співучасті церковних та громадських організацій під пропротекторатом Комітету Об'єднання Американсько - Українських Організацій, Відділу УККА в Ню Йорку. Академію відкрив о. І. Лотоцький ЧСВВ, після чого мішаний хор „Кобзар" і струнна оркестра під дириґ. д-ра Антона Рудницького виконали кантату М. Лисенка „Радуйся, ниво неполитая" в якій як солісти виступали п-і М. Мурована і А. Титла та панове А. Татунчак і Є. Фаріон. Промову українською мовою виголосив д-р В. Ленцик, а англійською адв. Ст. Ярема. Пані Марта Кокольська - Кобрин — сопрано, відспівала про фортепіяновому акомпаніяменті д-ра А. Рудницького „Молитву" Верді, „Кант Божій Матері" та „Кант св. Юрію" Антона Рудницького, а пані В. Калин віддеклямувала поему В. Лепкого „У храмі св. Юра". В другій частині Роман Рудницький виконав фортепіянове сольо Баха „Токката Ц-моль", Шопена „Ноктюрн Ціс-моль" та Равеля „Токкату". Хор „Кобзар" і згадана оркестра виконали під цією самою дириґентурою Б о ртнянського-Рудницького „Воспойте Господеві" і „Влажен Муж", Мендельсона („Той, що з небес" (з ораторії „Ілля") та Генделя „Аллилуя" (з ораторії „Месія'). Концертмайстром була пані Д. Кузик а при фортепіяні пані Р. Гарасимович. Численна публіка оплесками виявляла своє одушевлення виконуваними пунктами програми.

НТШ в ЗДА відзначило 125-ліття з дня народження О. Ю. Федьковича

Ню Йорк. — В суботу дня 12-го грудня ц. р. в залі Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗДА відбулася урочиста наукова конференція для вшанування 125-літніх роковин з дня народин співця зеленої Буковини Осипа Юрія Федьковича. Відкрили конференцію короткими промовами науковий секретар НТШ у ЗДА проф. д-р Василь Стецюк і голова Української Буковинської Громади інж. Іван Жуковсьдий. У програму Конференції входили доповіді д-ра І. Новосівського про ролю Осипа Юрія Федьковича, як поета і громадського діяча у відродженні Буковини і ред. Богдана Кравцева про Федьковича в нових публікаціях і дослідженнях, що в ній був даний огляд давньої і найновішої Федьковичовіяни, зокрема під совєтським режимом в Українській ССР. На дальшу програму склалися рецитації п-ни Люби Ткачук мітологічної поеми Федьковича „Король Гуцул" і спогад д-ра О. Соколишина про святкування українськими студентами сторіччя з дня народин Федьковича в Чернівцях. З нагоди відбуття конференції управа Української Буковинської Громади передала Науковому Т-ву ім Шевченка для його колекції портретів діячів української культури і науки портрет Осипа Юрія Федьковича, виконаний Михайлом Морозом.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР В ІНДІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Промовляючи перед з'єдиненими палатами індійського парляменту през. Айзенгавер виправдував зберігання Америкою великих збройних сил небезпекою, що її спричиняє „чужа нам філософія, оперта на великій військовій силі".

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКІНЧИВ ВІДВІДИНИ В ІНДІЇ, ПРИБУВ ДО ІРАНУ

Тегеран. — Президент Айзенгавер закінчив в понеділок 14-го ц. м. свої 4 і ½-денні відвідини в Індії та о год. 6.40 вранці тамошнього часу відлетів до столиці Ірану Тегерану, куди прилетів 8:45 вранці, щоб — після наради з іранським шахом Різою Палеві та парадного обіду — відлетіти о год. 2.30 по пол. до столиці Греції, Атен. Три останні дні в Індії були вщерть заповнені різними репрезентаційними обов'язками, прийняттями і нарадами Президента з керівними державними мужами Індії. В минулу п'ятницю през. Айзенгавер відкрив американський павільйон на Світовому Хліборобському Ярмарку під гаслом „4-х Ф" — харчі, родина, приязнь і свобода (фуд, фемілі, френдшіп, фрідом), та у своїй промові закликав до хрестоносного походу проти найбільшого ворога людства, яким є голод. На прийнятті в суботу в 22-акровому саду позаду палацу індійського президента Расндри Прасада кожний із сьоми тисяч запрошених індійських найдостойніших гостей хотів обов'язково стиснути Айзенгаверові руку, внаслідок чого обидва президенти опинилися в такому тісному колі кількох тисяч осіб, що особиста сторожа мала трудність звільнити їх. В американського амбасадора Елсворта Бункера відбулось прийняття у честь індійського прем'єра Неру, при чому між гістьми був також шеф індійських збройних сил ген. К. С. Тімайя. Зате не було на тому прийнятті індійського військового міністра Крішни Менона, що його взагалі не показувано Айзенгаверові на очі: індійські керівні чинники свідомі того, що Крішна Менон своєю ароґантською прокомуністичною поведінкою на терені Об'єднаних Націй здобув собі в Америці дуже погану славу. Після того, як обидва президенти — Айзенгавер і Расндра Прасад — були в неділю вранці на Богослужбі в англіканській церкві, вони зараз від'їхали до місцевости Аґра, щоб оглянути типове для Індії сільське господарство та подивитись на одну з найбільших особливостей Індії — пам'ятник-мавзолей Тай Магаль, здвигнений в 17-му сторіччі над святою рікою Юмна тодішнім індійським імператором Єганом у честь своєї молодої померлої дружини. Будова того мавзолею забрала 22 роки. През. Айзенгавер заявив, що ще як учень читав про те чудо архітектури і мріяв побачити його своїми очима. З Аґри обидва президенти вернулись до Ню Делі літаком, де на полях Рам-Ліля відбулось публічне прийняття для Айзенгавера, на кому було круґло 1,000,000 осіб. Айзенгавер виголосив знову промову, передавану через сіть гучномовців. У тій промові Президент мав за головний мотив — свободу людини, як „найбільший дар від Бога". Айзенгавер висловив глибоке переконання, що настане такий час, коли всі люди і всі народи світу будуть втішатися своєю волею, бо гін до неї є найсильнішим внутрішнім поштовхом у кожної людини. Вечером того дня продовжувались політичні наради. У кінцевому комунікаті кількакратно підкреслено надзвичайну сердечність, що весь час царила між господарями і американським гостем, величезний ентузіязм, що його викликав приїзд Айзенгавера серед індійських мас та тісні вузли приязни, що в'яжуть Індію і Америку. За заявою пресового секретаря Дж. Гаґерті, індійський прем'єр Неру не звертався до Айзенгавера за ґарантією військової допомоги у випадку війни з комуністичним Китаєм. Так само, він не звертався за посередництвом у полагодженні конфлікту з Пакістаном. Але Неру — за словами Гаґерті — запевнив Айзенгавера, що він хоче якнайшвидше поладнати мирно затяжний конфлікт з Пакістаном за Кашмір. Ситуація на Далекому Сході та аґресивна політика комуністичного Китаю була головною темою нарад обох державних мужів, але в офіційному комунікаті нічого про це не говориться. Прощальної публічної церемонії не було, тільки індійські радіостанції передавали прощальне звернення.

Джансон здобуває прихильників на Півдні; Рокефеллера щиро вітають у Мізурі

Атланта, Джорджія. — При кінці тижня прихильник демократичного сенатора Джана Ф. Кенеді признався, що сенатор Линдон Б. Джансон втішається великою популярністю між демократами в південних стейтах і внаслідок цього впливи Кенеді на тому терені зовсім змаліли, хоч в 1956 році він дістав був аж 361 голос на номінаційній Конвенції як кандидат на віце-президента. Впливи сен. Кенеді впали тому, що президентські амбіції виявив впливовий на Півдні сен. Джансон, і тому, що сен. Кенеді виявився як ліберал в робітничій справі і в справі оборони громадянських прав. — Із Ст. Луїсу, Мізурі, повідомляють, що нюйоркський губернатор, републіканець Нелсон А. Рокефеллер дістав гарячий привіт в демократичному стейті Мізурі, коли промовляв в місті Ст. Луїс, де промовляв до 4,000 осіб. Між присутніми були не тільки республіканці, але й цікаві демократи та безпартійні, які цікавилися виступом цього відомого політика. Після промови Рокефеллера, зібрані щиро вітали його, а він пішов між присутніх і особисто вітався з 1,500 особами. Рокефеллер може похвалитися успіхами і в стейті Індіяна.

Недільні футбольні змагання закінчилися перемогами українських клюбів і змагунів

Ню Йорк. — Збірна американської професійної ліґи, в якій грали чотири змагуни „Тризуба" з Филаделфії, перемогла у змаганнях, що відбулися тут в неділю, дня 13 грудня, високо футбольний клюб „Австрія" з Відня, у відношенні 4:1. З наших змагунів визначилися гарною грою Ілай, який був дуже працьовитий і жертвенний, та Нога — своєю технікою.

Цього ж самого дня Січ, Елизабет, виграла свої мистецькі змагання з Вислою у відношенні 3:2 і тим самим закріпила своє перше місце в А клясі ліґи стейту Ню Джерзі.

В цій самій Лізі Чорноморська Січ з Нюарку здобула сенсаційно високу перемогу над спортовим клюбом Марітімо у відношенні 7:1.

У відбиванковому турнірі, що відбувся в суботу 12 грудня у Балтиморі, Український Відбиванковий Клюб „Плай" зайняв третє місце, програвши одинокі змагання з Бинґгемптоном у трьох сетах. У жіночих відбиванкових змаганнях з участю 7 дружин „Тризуб" з Филаделфії зайняв третє місце з відношенням точок 7:5 і Беркут четверте місце з відношенням точок 6:6:

НАДГУДСОНСЬКА ОКРУГА ВІДЗНАЧИЛА 65-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

Джерзі Сиrі, Н. Дж. — Минулої неділі, 13-го грудня, — Надгудсонська округа, що включає громади Джерзі Сиrі, Байону і околиці, відзначила 65-річчя Українського Народного Союзу, ідею якого видвигнула і оформила „Свобода", що почала появлятися в цьому місті у вересні 1893 року. 65-річчя річчя УНСоюзу відзначено в його головному осідку окремою імпрезою, що відбулася в місцевому, одному з найкращих в Америці, новому Українському Народному Домі, збудованому в поважній мірі при фінансовій допомозі УНСоюзу 2 роки тому. Ювілейну імпрезу започатковано співом американського і українського національних гимнів у виконанні хору „Гомін" під дириґентурою п. М. Кормелюка, активного союзовця та кандидата на члена Головного Уряду УНС. Молитву провів всч. о. Антін Борса український католицький парох Джерзі Сиrі, виголосивши опісля коротке слово із закликом до постійного і всебічного збільшування і скріплювання українського стану посідання. Коротке вступне слово виголосив, офіціяльно відкриваючи імпрезу, голова Комітету Відділів УНСоюзу Надгудсонської округи, інсп. Богдан Стефанович, а ювілейну промову виголосив гол. секр. УНСоюзу д-р Ярослав Падох. Згаданий уже хор „Гомін" відспівав шість пісень, заповняючи першу частину програми. Друга частина відбулася під час бенкету. Промовляли: заступники головного предсідника — Йосип Лисогір, який опісля передав Окружному Комітетові побажання і привітання від УККомітету, п-ні Анна Герман та гол. касир Роман Слободян, а гол. предсідник УНСоюзу Д. Галичин, що в тому часі був на подібній ювілейній імпрезі в Шикаґо, надіслав привітального листа. Коротко промовляли ще проф. Василь Стецюк, вітаючи приявних від Наукового Т-ва ім. Шевченка та професорського складу Українського Вільного Університету, адв. Марсел Ваґнер, один з піонерів УНС п. Андрій Басараб, п. М. Кормелюк та інші. Секретарі Відділів УНС округи передали представникам Головного Уряду ювілейний подарунок у формі 44 нових членських аплікацій, що збільшило організаційні досягнення округи впродовж цього ювілейного року до 123 нових членів. — На закінчення програми п-ні Квітка Стецюк, урядничка Адміністрації „Свободи", що є також секретаркою 25-го Відділу УНС і на цій імпрезі передала 25 аплікацій від нових членів, прочитала свій фейлетон про „Батька Союз і його дітей". Під час імпрези, якою проводив ред. А. Драґан, були окремо представлені союзові піонери, урядовці відділів та видатніші союзові діячі. Закінчено імпрезу проведеною всч. о. А. Борсою молитвою та співом многоліттєвія для ювілята і „Не пора".

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛАСЯ УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ У ЧЕСТЬ М. ГРУШЕВСЬКОГО

Ню Йорк. — В суботу 12 грудня ц. р. відбулась в Ню Йорку заходом Демократичного Українського Координаційного Центру з нагоди 25-х роковин смерти першого президента Української Народної Республіки, основоположника української історіографії, великого українського вченого і політика професора Михайла Грушевського, урочиста Академія. Після відіграння на фортепіяні п-ною Н. Зеленською обох гимнів, д-р М. Галій відкрив Академію коротким словом, відчитавши Політичну декларацію М. Грушевського, яку той проголосив у своїй промові на святі свого 60-річчя у Києві у 1926-му році. Гр. Костюк у 75-хвилинній промові з'ясував величезне непроминальне значення наукової і політичої діяльости Михайла Грушевського для українського народу. На мистецьку частину склались дві точки фортепіянового сольо Дарії Каранович, що відіграла твори В. Барвінського і Л. Ревуцького, скрипкове сольо В. Цісика при акомпаніяменті Д. Каранович, що відіграв твори Косенка, Жуковського і Лисенка, і Тріо Н. Нижанківського — скрипка, фортепіян і чельо — у виконанні Д. Каранович, В. Цісика і Д. Вандерсол. Не зважаючи на препогану погоду, — заля Джуньйор Гай Скул була майже повна.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ У ФИЛАДЕЛФІЇ ВІДКРИЛА НОВЕ ПРИМІЩЕННЯ ТА ПОШИРИЛА СВОЇ ПОСЛУГИ

Филаделфія. — Минулої суботи, 12-го грудня, тут відбулося врочисте відкриття нових приміщень Української Щадниці (Ukrainian Savings & Loan Association) в новозакупленому будинку при 1321 West Lindley Avenue при чому поінформовано представників місцевого громадянства та їх організацій про поважну розбудову та поширення росту тієї української банкової інституції, що єдина має відмічений її український характер в її назві також в усіх урядових виказах. Українська Щадниця існує вже понад 40 років та має за собою великий реєстр служби для українських громадян, як і замітні заслуги в банково-фінансовій репрезентації українського імени. Це відноситься зокрема до часів другої світової війни, як цей банк дістав представництво Державного Скарбу у продажу державних бондів та продав їх на п'ять мільйонів долярів і за це два военно-транспортові кораблі були названі запропонованими цим банком українськими назвами: „Гончаренко" в честь першого українського іміґранта в Америці, та „Ортинський", в честь першого українського католицького єпископа в цій країні, Кир Сотера Ортинського. Представництво Державної Скарбниці цей банк задержав досі і переводить дальше продаж-обмін державних бондів, при чому на кожному бонді є зазначена його українська назва. Щадниця є також членом Федерального Гіпотечного Банку і всі ощадностеві вклади в ній мають державне забезпечення до 10,000 долярів на особу. У своїй активності Щадниця виконує такі послуги, як: приймає ощадності на 3 і пів відсотка при піврічному опроцентуванні; дає гіпотечні позички на реальності у Филаделфії та на обширі 50 миль від границь стейту Пенсилвенія; продає й інкасує державні бонди; видає „моні ордери" в ЗДА і закордоном; фінансує нові будови; займається пересилкою грошей та переводить усі інші банкові трансакції. Оборотовий капітал Щадниці виносить тепер два мільйони долярів, з яких найбільша сума, бо майже півтора мільйона долярів, інвестована в гіпотечних позиках. Відкриття банку відбулося в приявності представника банкового департаменту стейту Пенсилвенія п. Роберта С. Ейкенса та репрезентанта Федеральної Мешканевої Адміністрації п. В. Л. Келлі, як і в приявності членів дирекції цієї фінансової установи та представників громадянства. Відкрив нові приміщення президент Щадниці д-р Володимир Галан, а обидва урядові представники, ґратулюючи дирекції Щадниці за новий поважний крок в її розвитку, заповідали їй світле майбутнє. Після формальностей в нових приміщеннях Щадниці, відбувся спільний обід, під час якого, крім д-ра Галана, промовляли ще коротко секретар Щадниці дир. Іван Поритко, заступники президента Щадниці Йосип Ганусей і Йосип Тритяк, член дирекції кредитівки „Самопоміч" д-р Бернадин, ред. А. Драґан від УНС і „Свободи", п. Василащук від УРС, п. Ст. Слободян, п-ні Блавацька та інші. Усі промовці підкреслювали зокрема важливість замітного розвитку Щадниці для збільшення українського стану посідання в цій країні. Щадниця, відкривши нові приміщення, для вигоди своїх клієнтів продовжує вечорами урядування і в своєму дотеперішньому приміщенні при 847 N. Franklin Street.

Вибором Польщі до Ради Безпеки, Ген. Асамблея закінчила 14-ту сесію

Об'єднані Нації. — В минулу суботу 12-го ц. м. закінчилась 14-та сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка радила від 15-го вересня ц. р. над прийняттям компромісового рішення в справі вибору останнього, 11-го члена Ради Безпеки. Почавши від 12-го жовтня ц. р. відбуто в цій справі 52 голосування. В п'ятницю вранці Польща мала переваґу над своєю суперницею Туреччиною 41 голосом проти 37. Однак для важности вибору треба більшости двох третіх голосів. Внаслідок компромісу, що його перепер в кулюарах Об'єднаних Націй, президент теперішньої Асамблеї перуанець д-р Віктор Белявнде, обрано на місце Японії, термін якої вигасає з днем 31-го грудня ц. р., Польщу 71 голосом на відданих 76 голосів, з тим, що Польща зобов'язалась зректиня за рік свого дальшого членства в Раді Безпеки і погодитись на вибір на наступний рік Туреччини. Цей компроміс затвердили великодержави, включно з ЗДА і Совєтами. ЗДА відкинули домагання Совєтів, щоб в 1961 році обрано знову представника Східньої Европи, і Совєти дальше на своїй вимозі не настоювали. У тому останньому дні Генеральна Асамблея затвердила теж компроміс між ЗДА і СССР в справі нової постійної Комісії для міжплянетних просторів. Резолюція в цій справі передбачує скликання міжнародної наукової конференції у 1960 або 1961 році „задля виміни зробленого досвіду щодо користання сферичними обширами для мирних цілей".

В Параґваї зліквідовано револьту повстанців, які прибули з Арґентини

Буенос Айрес, Арґентина.— Параґвайський уряд повідомив 12-го грудня, що урядові війська розбили повстанців, які рекрутувалися з політичних еміґрантів, що перебували на терені Арґентини. Під час боїв був поранений один офіцер з урядової армії та численні повстанці, яких захоплено в неволю. Але збоку повстанців повідомляли ще 14-го грудня, що їхні сили не є зліквідовані і тримаються коло кордону Арґентини. Літак повстанців скинув був одну бомбу над містом Енкарнасіон, яка не експльодувала. В столиці Параґваю Асунсіоні панував спокій. Повстанці зайняли були кілька місцевостей. Вони виступають проти уряду президента Альфреда Стреснера.

В АМЕРИЦІ

● **У Брукліні, Н. Й.,** заарештовано листоношу Гораса В. Карпентера, який протягом останнього року не доручив адресатам коло 15,000 листів. В. Карпентер оправдується перевтомою. Недоручені листи кидав він до багажника свого авта, з думкою, що найближчого дня віддасть їх адресатам. Внаслідок того тепер люди дістануть різдвяні побажання з 1958 року, і чеки та грошові перекази ще з грудня минулого року. За таку „працю" Карпентер може дістати 5 років тюрми.

● **Директор Нюйоркської Метрополітальної опери** в 10-річчя своєї праці на цьому пості дістав похвальну грамоту від міста Ню Йорку. При цій нагоді він ствердив, що протягом 10 років в Метроолітан-опері виставлено всього лише понад 20 нових опер, але залізний репертуар цього театру майже не змінився, бо „з нових оперових творів мало є таких, які варто було б виставляти знову".

● **Управа Нюйоркської Світової Виставки 1964 року** шукає особу на пост директора виставки з річною платнею $100,-000. Це має бути не політик, підприємець, промисловець або військовик у віці між 50 і 60 роками з добрим станом здоров'я і відомим ім'ям. Така особа мала б цілковито віддатися дорученій справі, не використовуючи виставки для своїх особистих цілей.

● **99-річний Пітер Пітерсон** і його 99-річна дружина Целестія відзначили в п'ятницю 11. грудня 81-річчя свого шлюбу. Це — найстарше подружжя у ЗДА. Свій довгий вік завдячують вони простому способу життя. Вони мали 10 дітей, з яких живуть ще 7.

● **Колишній** американський амбасадор у Параґваї адмірал Артур Ейджетон заявив, що американський уряд замало видає своїм дипломатам грошей на витрати, внаслідок чого вони дуже часто опиняються в тяжкому становищі. Він сам мусів витратили $16,000 своїх власних грошей впродовж трьох років, щоб жити нарівні з іншими дипламатами. Адмірал Ейджент ганив тих американських дипломатів, що не знають мови країни, в якій працюють.

● Колишній президент Гарвардського університету д-р Джеймс Конант заявив на зборах Американського Товариства Фахової Освіти, що це зовсім неправильне твердження, нібито американська середня школа (гайскул) має підготовляти тільки до університетів, бо вона підготовляє також до фахової освіти і до життя взагалі.

У СВІТІ

● **В Індії** през. Айзенгавер відвідав між іншим, мавзолей, збудований над берегом Ганґу на честь засновника індійської самостійности Магатми Ганді, на тому місці, де спалено його тіло 1. лютого 1948 року після смерти з рук фанатика. Коли Айзенгавер складав вінок, 10-тисячна юрба глядачів наче завмерла в повній тиші. Після того през. Айзенгавер викопав біля мавзолею яму, в яку посадив пам'яткове дерево.

● **Японські студенти,** серед яких комуністи мають сильні впливи, відкликали заповіджений марш під парлямент, яким збирались протестувати проти нового японсько - американського договору приязни, бо японська публічна опінія гостро засудила вуличні авантюри, улаштовані комуністичними студентами і робітниками 27 листопада, коли 700 осіб було поранено.

● **Англійський уряд** офіційно повідомив про завершення організації 4-х ескадр по 15 ракет „Тор" в кожній над східнім узбережжям Англії, з англійською залогою, але з атомовими „головками" під американською контролею. Ракети „Тор" мають засяг 1,500 миль (2.250 клм.), отже можуть сягати далеко вглиб совєтської території.

● **800 корейців** від'їхали минулого тижня з Японії до Північної Кореї, як перша група репатріянтів. Уряд Південної Кореї даремно намагався перешкодити такій репатріяції, добровільний характер якої ґарантований делеґатами Міжнародного Червоного Хреста.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Вартість „нереальних постанов"

Прийнята минулої середи резолюція Генеральної Асамблеї із натавруванням і засудженням політики Москви супроти Мадярщини, з практичного боку, на око, так само безвартісна, як цілий ряд подібних резолюцій у цій справі, прийнятих Об'єднаними Націями від листопада 1956 року. І жадна з 24-ох держав - спонзорів, які зголосили тепер цю нову резолюцію, напевно не сподівалась, що Совєти відкличуть свої війська з Мадярщини і слухняно погодяться на переведення в Мадярщині вільних виборів, по яких зникли б — як роса на сонці — маріонетковий уряд Яноша Кадара і вся, московськими танками настановлена комуністична система. Чому ж, без уваги на ніби практичну безвиглядність резолюції, все ж голосували за неї, власне, всі держави, бо ж не рахується опозиція 10-ох комуністичних країн та не-голосування 16-ма азійсько - африканськими економічно відсталими й політично кволими державами, які не хочуть позбуватись надій на господарську допомогу від СССР.

Політична Комісія ОН і потім сама Генеральна Асамблея провели цю резолюцію, всупереч завзятій опозиції СССР і сателітів, тому, що так звані практично безвартісні політичні акти мають велике значення, коли потверджують актуальні політичні принципи. Це ті моральні імпондерабілія, яких не можна зміряти аршином і зважити на вазі, а які, проте, мають чималу питому вагу — в історичній перспективі, на далеку майбутність, що її не можна доглянути голим оком. Тому такі постанови мають не тільки моральну вартість, про яку говорено в дискусії, що попередила резолюцію ОН з 9 ц. м. Ця моральна вартість є й реальною вартістю, поки ідеї, стверджені в тій резолюції, не є пустим звуком для держав, які за неї голосували. Ніхто з тих держав не поспішив мадарському народові з допомогою в 1956 році, як ніхто з них не посішив з допомогою українському народові в 1917/19 роках. В одному й другому випадку вільний Захід зробив величезну помилку. Таких помилок було більше — включно з політикою невтральности ЗДА в громадянській війні в Китаї, і їх невтральністю супроти комуністичної диверсії в Індо - Китаї і острахом перед порушенням наче недоторкальної ріки Ялу на корейсько - манджурському кордоні. Всі ці помилки і по нинішній день мстяться на міжнародній ситуації, сформувавши її в некористь Америки і вільного світу.

Проте, відворот від помилок і зворот на правильний шлях активної політики по лінії ідеалів завжди відкритий, поки зберігається ідеали. Бо рушійною силою всіх великих подій у світі були і є ідеї та базовані на них ідеали. І большевицької революції не було б, коли б її не робив гурт фанатиків божевільної ідеї, і мадярська революція не струснула б Кремлем, коли б її не підняли звеличники творчої, здорової ідеї.

Тому Хрущов так пінився з приводу проголошення в ЗДА Тижня Поневолених Народів, дармащо він знає, що ЗДА не збираються рушати в збройний похід на визволення названих у резолюції Конгресу уярмлених країн. Та проклямація, як і остання резолюція Об'єднаних Націй — це пригадка живучости ідеї. Один із промовців в Генеральній Асамблеї сказав, що мадярський нарід повинен почути, що про нього світ не забув. Але насправді та резолюція стосувалася не тільки до Мадярщини: вона стосується до всіх, уярмлених совєтськими багнетами і танками, втолочених в ненависну їм систему. „Мадярщина є країною, на яку агресор з-поза її території провів інвазію, яку він окупував і контролює" — пише в свому коментарі „НЙ-Таймс" І прийде час, коли ці слова застосує вільна преса у світі також до України. І прийде час, коли „вірую" свободи, схоплене цими словами, стане рушійною силою і реальної політики тих, які те „вірую' визнають. Бо інакше ідеї й ідеали зникли б із політичного словника. А поки живий світ — цього не може статись.

Компартія активізується

Період тимчасової „передишки" і лібералізаційного курсу закінчується не тільки для комуністичних партій у сателітних країнах, але й для компартій у вільних країнах Заходу. Одночасно з ліквідацією т. зв. колективного керівництва і закріпленням одноособової диктаторської влади Хрущова в Совєтському Союзі такий самий відхід від колективних до диктаторських метод керівництва проявляється в усіх компартіях світу, що були, є і залишаться безпосередніми експозитурами, чи точніше агентурами Москви.

Тенденції до ліквідації колективного партійного проводу і до встановлення „бойового" одноособового керівництва проявилися також в комуністичній партії ЗДА, що саме тепер, почавши від четверга 10-го грудня, відбуває в одному із готелів у негритянській дільниці Гарлему в Ню Йорку свій 17-ий конгрес, в якому бере участь за повідомленням одних газет 130, інших 225 делеґатів від яких 11,000 активного членства. Попередній 16-ий з'їзд цієї партії, що відбувся на початку 1957 року і намагався надати партії „демократичного" характеру та перебороти внутрішні труднощі, спричинені хрущовською десталінізацією і дезорієнтацією серед американських комуністів, встановив був 20-членне керівництво для ведення справ партії. Тепер же, коли судити з перебігу конґресу, ні про яке колективне керівництво вже немає й мови. Одноособовим диктатором компартії ЗДА стає все виразніше її секретар для Середнього Сходу ЗДА, тренований й наскрізь індоктринований у Москві Ґус Голл, або за справжнім прізвищем Арво Галберґ, народжений у ЗДА 49-літній активіст фінляндського походження. Це Голл, відсунувши на дальший плян Фостера і Денніса, був „господарем" гарлемського комуністичного конґресу, на якому виголосив головну доповідь в перший день його тривання і інформував на окремій пресовій конференції недопущених на наради журналістів про перебіг конґресу, що відбувається за закритими дверми, єдино з участю комуністичних делеґатів, представників чужоземних компартій і кореспондентів совєтського ТАСС-у.

Із виходом на передове місце у проводі компартії ЗДА Ґуса Голла починає блідну ти зоря дотеперішніх її босів Фостера і Денніса. Перший із них уже 77-літній і хоровитий Вільям З. Фостер рахується тільки формально провідником компартії, а другий, ген. секретар Юджин Денніс буцімто через „безсонницю" не мав змоги взяти участи в першому дні нарад компартійного Конґресу.

Інформації, одержані американськими часописами від Ґуса Голла і здобуті іншим шляхом, свідчать, що комуністична партія ЗДА після деякого періоду зменшення кількости членства починає знову підносити голову — збільшує кількість своїх членів і активізується у підривній роботі серед робітництва, а то й студентства. Ця її зростаюча активність вимагає пильної уваги.

ДВІ ПАНАМИ — ДВА СВІТИ

Небезпечні і хвилюючі демонстрації, погрози і кимось інспіровані масові „марші" панамської молоді проти американської адміністрації Панамської Зони стали предметом дуже пильних досліджень Вашингтону. Не треба й згадувати, яке велике значення не лише для ЗДА, але й для цілої західньої гемісфери має Панамський канал. Можна сміливо сказати, що та сама рука, яка диригує подіями на Кубі, також у цьому невральгічному пункті світу шукає шляхів і способів, як би то, уживаючи найновішого висловy, „угробити" ДА і рештки вільного світу.

Заворушення, а то й акти насильства в Панамській республіці в найближчій майбутності приведуть до поважних змін у політичному й психологічному підході Вашингтону до проблем Панамського каналу. Предвісниками цих конечних змін є висновки цілого ряду американських журналістів, які відвідують цю чудову, райську територію. Цим разом ціль їхніх масових відвідин — не зимове дозвілля, а виконання подвійного обов'язку: журналістичного і патріотичного.

Що саме викликало такі погані настрої в цьому обширі найважливіших стратегічних і торговельних шляхів західньої гемісфери? Як зарадити лихові, поки ще не запізно? Хто повинен дати ініціятиву? І яку?

Корінь лиха — звітують аналітики з цього терену, — це факт існування „двох Панам"! Одної, зовсім відмінної своєю структурою — в Панамській зоні, що є під американською адміністрацією, і другої, що становить окреме державне тіло під назвою Панамської республіки. Від того, чи вдасться засипати якнаймерщій глибоку прірву поміж цими двома Панамами, залежатиме безпека і екзистенція американського Півдня.

Для мешканців Панамської республіки система життя і обставини в Панамській зоні виглядають справжнім раєм. Завдяки американській адміністрації там зовсім не має безробіття і створено найкращі санітарні відносини; молодь вчиться в чудових і безплатних школах, яких зі свічкою шукати у властивій Панамі під владою частенько підкупних високих урядовців і мало стабільного та охочого на хабарі центрального уряду. Житлові й культурні паралелі, суспільні відносини єдних і других панамців також відрізняються між собою як небо й земля. Під американським управлінням панамці мають повну свободу слова, усі громадянські й політичні права, живуть заможним життям.

Повний контраст до цього — відносини в Панамській республіці. Мрія кожного сірого обивателя цієї країни — зажити благодатями Панамської зони. Але, на підставі давньої угоди поміж двома „урядами" Панами, переселення заборонене. В таких соціяльних контрастах і народився тепер спонтанний рух невдоволення панамців. А винною стала, як завжди — американська сторона. Панамці переконані, що американці (а їх в зоні каналу багато) дивляться згори на людей з другої сторони „кордону"; вони ширять пропаганду, що „американські панамці" — це самі фізичні робітники, шофери, послугачі і. т. д. А це — явна неправда. До американців, які відвідують державну територію Панами, ставляться вони погано, а останнім часом дуже вороже. Мовляв, це — капіталісти, промисловці, купці і інша знать з далекої Півночі... За останні роки не було жадних культурних та соціяльних зв'язків поміж американським і корінним „панамським" населенням поза Зоною каналу. Американці, зокрема туристи із ЗДА, просто боялися показувати носа поза кордони своєї адміністрації. Американці частенько критикували панамські відносини, зокрема деякі їхні неморальні форми „заробітку" коштом дівчат та жіноцтва.

Висновки журналістів і державних відвідувачів з Вашингтону однозгідні: американська сторона мусить піти на поступки. Не так у засадничих справах, бо фінансова угода щодо користування Панамським каналом зовсім задовольняє уряд Панами, (біда, що лише уряд!) і сягає астрономічних сум. Одностайно підкреслюють потребу тісніших. обопільних контактів, культурних і товариських, бар'єрою для чого є слабе знання еспанської мови в тамошніх американців. Останні події погіршили цю ситуацію, поміж одними і другими виріс небезпечний „китайський мур". Треба мерщій усунути взаємне недовір'я, а то й ворожнечу, знайти способи до нових форм співжиття цих двох окремих світів. Це буде важко, бо в одних і других виникла психоза повної ізоляції, яку у панамських „патріотів" підсилюють міжнародні сили відомого походження. В останніх місяцях навіть відношення поміж урядом Панами і ЗДА значно прохололи. Панамський уряд звалює вину на ЗДА, мовляв, Вашингтон недоцінює міжнародного значення Панамської республіки. Репрезентація ЗДА у цій малій, але важливій державі також не на такому високому рівні, як повинна б бути.

Як виходить, не дразливі фінансові, а куди глибші справи лягли в основу напруження. Це дві різні Панами, два світи зустрілись на малому клаптику чудової території Центральної Америки. Лише тоді наступить духове зближення, — пише з притиском один американський журналіст — коли мешканці Панами, шляхом найконечніших соціяльних реформ, наближаться до „американських" панамців. Інші заходи засипати прірву будуть марними. Лише брат зрозуміє брата і подасть йому помічну руку. В цьому напрямку, здається, підуть далекосяглі зміни, переоцінки та реформи Вашингтону в нелегкій панамській проблемі.

І. Л.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу, бо він дає Вам дешеві та вигідні різні роди забезпечення життя і рівночасно є оборонцем української справи в Америці. Український Народний Союз поважають і американці не тільки завдяки 75 тисячів членства і понад 22 мільйонів майна, але і за його гідну, високопатріотичну поставу в обороні свободи і демократії.

НА ТЕМИ ДНЯ

ПРОВАЛ АКЦІЇ

23-го листопада ц. р. президент Торонтського університету Клод Т. Биссел, 44 професори і адміністратори університету підтримали петицію до уряду Канади, яку склав Комітет в справі нуклеарного роззброєння. В петиції підкреслено, що роззброєння — „єдина наша надія на існування в атомовій добі". Протягом двох днів ту петицію підписало ще 230 професорів та урядовців і на 2-го грудня зібрано разом 600 підписів професорів і урядовців з-посеред 1,300.

25-го листопада ц. р. Комітет скликав відкриті збори студентів і професорів для затвердження тексту петиції і розгорнення офіційної кампанії за збірку студентських підписів. На зборах було присутніх понад 300 осіб.

Кілька промовців виступили з довгими промовами, що закінчилися закликами про негайну потребу підписати згадану петицію. На зборах була присутня невелика група студентів - українців на чолі з Олегом Підгайним.

Ось як писав про цю справу щоденник „Торонто Дейлі Стар" 26-го листопада ц. р.: „Олег Підгайний підвівся як тільки перейдено до запитів. Він сказав, що оскільки мітинг оголошено як відкритий і певне число його учасників підтримали позицію про потребу атомового роззброєння Канади, хай буде йому дозволено говорити проти петиції і проти роззброєння. Свист і крик: „сідай, сідай" привітали його, але Підгайний вимагав слова. Голова мітингу о. Джеймс Канінґгем і головний промовець проф. Кеннет МекНот, пошептавшись між собою, погодились дати йому дві хвилини на виступ".

Представники преси виявили надзвичайне зацікавлення цією справою, і вже того вечора щоденник „Глоб енд Мейл" на першій сторінці вмістив великий портрет Олега Підгайного з нотаткою, в якій сказано, що він протестував проти петиції, але йому не давали говорити, вигукуючи: „наці", „фашист", „гайль Гітлер" і т. д. Канадійська преса розписала цю подію, і в результаті, хоч промова й не була виголошена повністю на тих зборах, перше зерно сумніву кинуто. Коли ж наступного дня у „Варсіті', щоденнику Торонтського університету появилась промова О. Підгайного, а в щоденнику „Глоб енд Мейл" — редакційна стаття і тези виступу О. Підгайного, шанси Комітету роззброєння катастрофально впали. Якщо Комітет плянував петицію про роззброєння як всеканадійську, підтриманою всіма університетами та громадськими організаціями, — то вийшов з того конфуз. Підписала петицію майже половина професорів на чолі з президентом, а з 15,000 студентів петицію підписала лише мала група ліваків, тоді як 90% виступила категорично проти петиції.

Олег Підгайний у своєму виступі доказував, що самороззброєння в обличчі комуно - московської загрози було б рівнозначне із самогубством, бо „немає кращої спокуси до війни для агресора, як моральна і матеріяльна слабість його противника".

Подав **І. С.**

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В КАНАДІ

Тому, що у нашій пресі зав'язалася широка дискусія на тему запроєктованого пам'ятника Т. Шевченка в Манітобі, хочу і я висловити кілька скромних думок, які, безперечно можуть бути дискусійними.

Не входжу в загальну концепцію щодо зовнішнього враження чи характеру пам'ятника (бадьорий має бути, чи задуманий, понурий), бо це є індивідуальним поглядом і годі над тим дискутувати. Скульптура і в понурому характері може бути вдалою. Та ж маємо безліч старовинних і новочасних різьб, які є в тому характері і, крім того, признані й належно оцінені найвизначнішими критиками.

Уважаю, що авторові треба було б впровадити більше динаміки у постать самого Шевченка. Правда, монументальні скульптури не мають забагато руху, однак вони повинні мати дещо цікавости у своїх формах, а не виглядати так, ніби позують до стандартної знимки.

Друга річ — це постамент, чи інакше п'єдестал. Не знаю, як задивляється на цю справу жюрі. Мене ні в якому разі не захоплює квадратовий чи майже квадратовий (у фасаді) п'єдестал, переділений горизонтально трьома майже рівними смугами. У модерному мистецтві ми шукаємо простих форм чи елементів, натомість розв'язка тих простих елементів повинна мати цікавість і хоч трохи руху в загальній композиції і не бути вже запростою.

Чому, наприклад, полоса з барельєфами не може бути ширша, як дві інші? Барельєфи — це фокус п'єдесталу, і та смуга повинна домінувати над двома іншими, розуміється до певної міри, щоб не притемнювати самої скульптури Шевченка. Також п'єдестал видається завеликим, чи заважким до відносно малої фігури Шевченка і заважким в порівнянні до сходів, які на погляд, здається, не видержать ваги п'єдесталу. Може легеньке видовження, а при тому й звуження тулуба п'єдесталу розв'язало б проблему.

Думаю, що коли б автор трохи більше простудіював фігуру і пропорції п'єдесталу, задержуючи ту саму ідею в загальному, то пам'ятник у своїх природніх кольорах творив би гарну цілість, не скомплікованy до виконання і добре гармонізував би з тлом, яким є парляментарний будинок.

Л. Калинич
архітект

Ірвінгтон, Ню Джерзі

ПРО „ПОЧЦІВИХ РУСІНУВ"

У щоденнику „Свобода" (ч. 230 з 28 листопада) появився допис д-ра М. Дольницького під повищим наголовком, який вимагає вияснення.

Наперед коротко про фактичний стан: Перед концертом хору „Трембіта" 15-го лютого ц. р. звернувся до Управи хору місцевий польський хор „Лютня" з проханням продати їм 50 квитків на наш концерт. Це ми зробили, а хор „Лютня" постарався ще й про безкоштовну рекляму для концерту в місцевому польському щоденнику. В листопаді ц. р. Управа „Лютні" прислала запрошення на баль і два члени нашого хору склали куртуазійну, півгодинну візиту (під час балю). Не щадячи компліментів під адресою „Трембіти", провід „Лютні" втягнув до розмови одного з редакторів „Дзєнніка Польського" у Дітройті п. С. Краєвського. Ред. Краєвському згадано в розмові, що українці в Дітройті можуть завидувати полякам, що вони мають щоденний часопис, тоді як ми, українці Дітройту, мусимо вдоволятись „Українською Газетою", яка виходить в нашому місті раз на тиждень. Отже мова була про „Українську Газету", а не про українські часописи взагалі.

Перекрасвлену в „Дзєннику Польськім" замітку насвітлив д-р Дольницький тенденційно, вмішавши до цього українські щоденники, хоч про них не було абсолютно ніякої мови (мова була про місцеву українську, польську та англомовну пресу!).

Зазначаємо, що по лінії хорового мистецтва ми маємо зв'язки також з німецькими і фінляндськими хорами та Скандинавською Симфонічною Оркестрою.

Управа хору „Трембіта"
Дітройт, Мишиген

5 грудня 1959

ПРО ПЕРЕКРУЧУВАННЯ ІМЕН

Часто нас до болю торкає крадення чи перекручування росіянами нашої історії. Найчастіше це стосується Київської Руси. Але, чому ж рівночасно ми свої, українські імена в англійській мові перекладаємо в російській вимові? Це одна справа, що в „Свободі" співпрацюють всякі Walter-и, John-и і т. п. (хоч ім'я Хрущова ніхто в світі не збирається перекладати) — це вже їхня відповідальність. Але яке право мають ті люди (в англомовній частині „Свободи") перекручувати й зросійщувати імена інших людей: наприклад, Ольга Петлюра — Olga Petlura (1 XII 1959 ч. 231)? Потім також буде в них з Ігоря — Igor, з Олега — Oleg і т. ін.

Ось так ваш часопис дає взірець для деяких людей, які позмінювали не тільки свої імена, але вже й до призвищ доходить. Чи не думаєте, що вам годиться інакше становище зайняти до цієї справи?

Лариса Залеська

Торонто, Канада

ЩЕ ПРО ЖУРАВЛИНУ

Я читаю „Свободу" щодинни, хоч не дужи я вчений. Але як зачав я читати за ту cranberry, чи вона є журавлина, чи брусниці, то вже мені того забагато. Пан інженер Лучаковський написав, що то має бути брусниця або гогодзи. То ще розумію, бо у нас на бойках такфи казали гогодзи. А на то другий пан Стефанів написав таку відповідь напротивку, що хоч до календаря дати. „Таких там слів учених, що аж страшно читати, а розумію ще гірше. Але одно я таки зрозумів, бо прочитав щось п'ять разів. Він пише, що ті cranberry, що ми їх їмо, ростуть лише в Америці, а на Україні їх нема. То я дивуюся, дуже, хто їх назвав у нас у краю журавлиною, як її у нас не було?

А вас, пане редакторе, хочу спитати: чи нема нічого цікавішого у газеті писати, як за таку малу ягоду? Ану ж візьмуться за ню ще наші вчені, та й зачнуть одні другим показувати, хто більше вчений, та й буде ще одна гризота більше між нами, а може ще й партія нова сі заложить.

А чи „Свобода" напише журавлина, чи брусниця чи гогодза, то від того світ не завалиться, а „Свобода" буде мати гріх, що в такій малій газеті так багато позволяє за тото писати.

Василь Мицик

Ню Йорк

П. С.

Пане редакторе! Я є членом іншого Союзу вже довгі роки, але „Свободу" купую щодинни і читаю від початку до кінця. Може ви не схочете надрукувати моє слово то не гнівайтеся, що я вам дурно час забрав. Але я собі думаю: як іншим можна, то може й мені можна. То вібачайте і не гнівайтеся та й будьте здорові.

Василь Мицик

ІЗ „БІЛИХ СТРОФ"

Поля, і сніг і вітер
в верховітті,
Нуртують і плинуть
могутні хмари
У безконечність
обріїв холодних,
У сіру просторінь височини.
Стрункі тополі
і малі хатини,
Далекий ліс, а в лісі
бродить Січень.
Прозорі води б'ють
крізь криги леду
І йде велична,
тиха самота.

АНДРІЙ ГАРАСЕВИЧ

Дм. Галичин, президент УККА

ПІВРОКУ ПРАЦІ УККА

(Звіт на засіданні Ради Директорів дня 5-го грудня 1959)

(4)

За минулий час від 15-го травня відбулося п'ять засідань Екзекутиви, на яких вирішено, як видно з цього звіту, багато дуже важливих справ.

Від 1-го листопада 1959 р. почав появлятися, як місячник, новий орган УККА п. н. „Вісті УККА". Його завданням — інформувати Відділи і платників національного датку, як про працю УККА, так і про працю Відділів, щоб таким чином підтримувати постійний зв'язок Централі з тереном і навпаки. Покищо „Вісті УККА" друкуємо в трьох тисячах примірників. Якщо наладнається адміністрація „Вістей", тоді зможемо їх висилати окремо кожному жертводавцеві до УНФонду.

5) Інші акції УККА

У липні 1959 р. відбувався у Відні Фестиваль Молоді, влаштовуваний Москвою. На цей фестиваль їздили і деякі українські студенти високих шкіл Америки. Для потреб цілої української національної студентської екіпи з Европи і Америки, що діяла у Відні в часі фестивалю, щоб паралізувати комуністичні впливи та нав'язувати контакти з українськими студентами із УССР, видруковано десять тисяч летючок коштом УККА в чотирьох мовах, які розповсюднювано у Відні згаданими студентами. Крім того для виставки українсько-американських та західньо - европейських видань УККА пожертвував комплет своїх видань в англійській мові.

В днях 29 липня до 3-го серпня 1959 р. відбулася в Колґейтському університеті чергова конференція в справах закордонної політики. Як щороку, так і цим разом УККА вислав на цю конференцію своїх делеґатів — п. В. Душника і В. Прибилу із Сиракюз. Колґейтські конференції мають уже свою славу. Число їх учасників з року в рік побільшується. Постійна участь наших представників у них дуже себе оплатила як через зв'язки з впливовими американськими й чужинними діячами, знавцями міжнародної політики, так і діловим виступом наших делеґатів у дискусіях над проблематикою американсько - совєтських дипломатичних взаємин.

В листопаді цього року відбулась конвенція „Ол Америкен Конференс ту Комбат Комунізм", якої УККА є членом. У цій важливій конвенції взяли участь такі наші представники: проф. Л. Добрянський (виголосив доповідь), Іван Дужанський (постійний член Управи цієї установи з вибору), п. Ярош (з Янгставну) і п. І. Дімер (з Клівленду). УККА спонзорує і фінансує видання одного числа „Фрідом фектс еґейнст комюнізм", що є пресовим органом цієї установи.

6) КУК, УККА, ПАУК.

Між 9 і 12 липня 1959 р. відбувався у Вінніпеґу Шостий Конґрес Українців Канади. Цей Конґрес прийняв обширні резолюції. Для нас найважливіше з них у розділі „Українська визвольна справа", спрецизовані в точках 5-ій і 6-ій.

У точці 5-ій мова про консолідацію всіх політичних українських сил у вільному світі.

У точці 6-ій дослівно читаємо: „Шостий Конґрес Українців Канади стверджує: Добро української справи вимагає об'єднання всіх українських національних організацій у всіх країнах для досягнення координації і збереження духово - культурної та національної єдности. І тому, в умовах назріваючих світових подій, Шостий Конґрес Українців Канади, вважає необхідним скликати Світовий Конґрес Українців і створити Світовий Союз Українців Шостий Конґрес Українців Канади доручає Президії КУК негайно порозумітися з Президією УККА і скликати в найближчому часі конференцію ПАУК для оформлення підготовчого Комітету для скликання Світового Конґресу Українців".

Відносно точки 5-ої політичних резолюцій Президія КУК надіслала УККА свій проєкт консолідації політичних сил. Він зводиться до того, щоб відновити т. зв. Контактний Комітет, який уже діяв свого часу в Европі. Тоді від цього Комітету фактично вийшла консолідація всіх українських національних груп, крім гетьманців, на відомій плятформі, що лягла в основу існування Української Національної Ради.

Згідно з проєктом Президії КУК, до Контактного Комітету мали б увійти всі українські політичні організації, як ті, що належать до Української Національної Ради, так і ті, що до неї не належать. Всі ці організації входили б до Контактного Комітету на паритетній основі. Контактний Комітет мав би розглядати тільки такі справи, на які погодяться всі його учасники. Ціллю Контактного Комітету було б „у розмовах при круглому столі довести до загального і тривкого об'єднання українських політичних сил з одним всеукраїнським політичним представництвом".

Щож до 6-ої точки політичних резолюцій, в яких передбачено, що підготовчу працю для скликання Світового Конґресу Українців, а також саме його скликання мав би провести ПАУК, то Президія КУК намітила іншу процедуру відносно підготови і скликання цього Конґресу:

а) скликання спільної наради уповноважених представників УККА і КУК для узгіднення багатьох справ, а в тому і справу Конґресу;

б) для обговорення справи ПАУК і його ролі при підготові та скликуванні Світового Конґресу Українців.

УККА згідно з резолюцією Шостого Конґресу КУК запропонував був скликати конвенцію ПАУК в першу чергу і там виснити усі справи, що такого вияснення вимагали. КУК на пропозицію УККА не пішов, зазначивши у своїй відповіді: на цю пропозицію, що і справа ПАУК вимагає попереднього обговорення на спільній конференції представників КУК і УККА.

19-го листопада 1959 р. був нашим гостем голова КУК о. д-р В. Кушнір. У розмовах о. д-р Кушнір заявив, що не вважає себе в праві узгіднювати чи полагоджувати якінебудь спірні справи між КУК і УККА без відома Президії КУК.

Остання письмова пропозиція КУК обмежується скликанням конференції представників КУК і УККА в Торонто у місяці січні. На нашу пропозицію відбути таку конференцію в Ню Йорку КУК не погодився.

Кінець

ЗАКЛИК УНСОЮЗУ

ДО ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНСТВА В КАНАДІ У СПРАВІ ПОЖЕРТВ НА БУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ВІННІПЕГУ

С О Ю З О В Ц І !

Зближається 1961-ий рік, в якому вся велика українська спільнота вшановуватиме пам'ять свого генія і пророка, Тараса Шевченка, в 100-річчя його смерти. Українське громадянство Канади вшанує його пам'ятником, який буде здвигнений у Вінніпегу на площі перед парляментом Манітоби.

З кожним новим періодом історії і з кожним черговим днем життя ми все більше і все повніше здаємо собі справу з того, яких неймовірних чудес довершило Шевченкове слово, „неначе срібло куте, бите, і семикрати перелите вогнем в горнилі". Від Шевченкового слова вже в його сучасників — як писав Куліш — „вогненні язики мудрости запалювались над їхніми чолами". Шевченкове слово розкувало наші душі, відкрило нам повіки, привернуло нам мову. Воно перетворило рабів у вільних людей, дало їм батьківщину, живим і ще ненародженим вказало мету і шлях до неї.

Оце Шевченкове слово надхнуло й перших наших поселенців на американському континенті до створення Українського Народного Союзу, для якого Тарас Шевченко став Патроном. Його словом живилися сотні тисяч членів союзової громади впродовж її існування, під прапором Шевченкового заповіту гуртується і працює сучасне союзове покоління.

Тому закликаємо Відділи УНСоюзу й все союзове членство в Канаді активно допомогти створити фонд, потрібний на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу, і від себе скласти щедрі пожертви, гідні великої цілі. Збудований пожертвами всього українського громадянства пам'ятник Т. Шевченка буде не лише виявом вдячности для нього, але й символом нашої національної свідомости та солідарности.

Дано в Джерзі Ситі, Торонті та Вінніпегу, дня 10 грудня 1959.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ:

Дмитро Галичин, гол. предсідник

Йосиф Лисогір, заст. гол. предс.
Анна Герман, заст. гол. предс.
Роман Слободян, гол. касир
Ярослав Падох, гол секретар

Канадійська Канцелярія УНСоюзу:

інж. **Володимир Коссар**, директор
Богдан Зорич, екзек. секретар

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Академічні вечори в Клівленді, Огайо

23-го жовтня в залях Пластового Дому відбувся Академічний Вечір „Зарева". Особа інж. Дм. Андрієвського і цікава тема його доповіді — „Україна на грані двох цивілізацій" стягнули велике число слухачів.

Вечір відкрив д-р Л. Винар, вітаючи інж. Дм. Андрієвського, одного з видних наших політиків, визначного журналіста й дипломата.

На вступі своєї доповіді — інж. Дм. Андрієвський зупинився на дефініції поняття цивілізації. Згідно з теорією Тойнбі існувала досі 21 цивілізація, з яких лише сім є живими до нашого часу. Україна має безпосереднє відношення до цивілізації зах. европейської, візантійсько-православної і її паростку, цивілізації російсько-православної. В дійсності треба уважати, що живими з них є цивілізації, яких ліпше назвати европейською і евразійською, на грані яких лежить Україна.

Поняття евразійської цивілізації дотепер не було вживане. Тим часом з часів давніх слов'янофілів і аж до сучасних евразійців самі росіяни дають доволі матеріялу, щоб це поняття обґрунтувати. За їх думкою Росія, в засягу Російської Імперії чи СССР, є осібним світом ідей, соціяльних і політичних установ, неподібним ні до Европи ні до клясичної Азії з її давніми культурами.

Україна своїм географічним положенням в басейні Середземного моря, етнічним складом свого населення з незначною домішкою туранської раси є споріднена з рештою Европи. Вона була родовищем кількох культур, починаючи з Трипільської, які дали свій вклад в европейську цивілізацію. Вона одною з перших европейських країн зазнала впливу давньої Геллади, а відтак Риму. В добу Візантії як і добу Ренесансу— Україна жила спільним духовим і соціяльно-політичним життям з Европою. Щойно останні два чи три століття вона відділилася від Заходу.

Евразія, охоплюючи північні частини Азії і Европи, морфологічно та кліматично є відмінна від решти обох материків. Її людність складається з народів туранської раси і в жилах самих росіян є лише 20% слов'янської крови. Простори Евразії і її народи не були творчими під оглядом культур, хоч кочовики все служили лучником між огнищами цивілізацій Сходу і Заходу. Щойно з XIII ст., коли постала Монгольська Імперія, яка включила в себе Московщину, почала складатися евразійська цивілізація, на основі статарщеної візантійщини і соціяльно-політичної системи татар. Впливом тої симбіози стала Московська Православна Церква і Московське Царство, яке перетворилось у Російську Імперію, а відтак у Совєтський Союз. Ідеологічним підложжям їх була Теорія III-го Рому.

Положення України на межі двох світів є подібне до положення Еспанії, яка кілька століть жила під зверхністю арабів і в сфері ісламської цивілізації, а сьогодні перебуває на межі між тою цивілізацією і европейською. Україна історично і органічно й пов'язана з Европою, але сьогодні політично в складі Евразії, де їй грозить національна загибіль. Рятунком для неї є відірвання від Росії і включення в европейську спільноту, яка організується по II-ій світовій війні в одну економічну, політичну та мілітарну цілість і яка потребує аби її західня і східня частини об'єднались.

Доповідь інж. Дм. Андрієвського заторкнула безліч цікавих актуальних проблем. Зокрема думки відносно евразійської цивілізації і геополітичного положення України є свіжі своїми спостереженнями і цінними заввагами.

По доповіді розвинулась жива виміна думок, в якій брало участь понад 10 дискутантів. Велика кількість приявних і живе зацікавлення питаннями порушеними в доповіді інж. Дм. Андрієвського промовляють за те, що такі Академічні Вечори в Клівленді є побажані частіше. Слід завважити, що на терені Клівленду Академічні Вечори „Зарева" відбуваються вже восьмий рік. **Р. Д.**

Короткі Вістки

● **До Австралії** переселилось цього року 33,919 англійців, — на 4,570 більше, як минулого року. Англійські іміґранти в Австралії мають упривілейовану позицію щодо помешкання і праці. З уваги на спільність мови їм найлегше вжитись у місцеві умовини.

● **У столиці Порто Ріко, Сан Хуані,** 50,000 осіб демонстрували, вимагаючи признання тому острову прав стейту ЗДА. Демонстрація відбувалась перед будинком, в якому конґресова підкомісія веде переслухання, але якраз в день демонстрації всі члени тої підкомісії були поза містом.

● **У Ню Делі** президент Айзенгавер займав дім, в якому мешкали свого часу совєтський прем'єр Ніколай Булганін, комуно - китайський прем'єр Чу Ен - лай, індонезійський президент Сукарно і етіопський монарх Гайле Селяссі. Ліжко в спальні того дому має дев'ять квадратових стіп. — Синова през. Айзенгавера, Барбара Айзенгавер, була в Індії гостем у доньки прем'єра Неру, Індіри Ганді, яка зустріла її на летовищі і негайно забрала з собою. Жінки в Індії не беруть активної участи в офіційних державних прийняттях.

● **Італійський лівий** соціяліст Пієтро Ненні прибув до Белґраду на розмови з Тітом, який хоче втримувати добрі стосунки з комуністами і з їх оплентачами соціялістами.

ЩЕ ТІЛЬКИ 18 ДНІВ . . . . . . ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УНС

Мин. тижня була проголошена листа Відділів-Першунів ювілейної кампанії за збільшення членства УНС так, як вона представлялася з кінцем листопада. Тепер подаємо подібну листу першунів, але вже осіб, які, з пожертвуванням власного часу й нерідко здоров'я, працювали й працюють у цім ювілейнім році для збільшення рядів Батька - Союзу. Імпонуючі висліди праці цих відданих, передових діячів УНСоюзу, є джерелом оправданого оптимізму. Вони говорять великим голосом про те, що після закінчення 65 років свого існування УНСоюз дальше росте, збагачуєдься й, що найважливіше, об'єднує велику громаду передових громадян, які з завзяттям й послідовністю гідною перших піонерів дальше розбудовують УНСоюз і всю українську заморську громаду.

На чолі цієї заслуженої громади, як і слід, стоять й то не вперше, широко відомі головні урядовці: головні контролери інж. С. Куропась, інж. В. Коссар, П. Пуцило та головні радні Т. Шпікула, який зайняв перше місце між Відділовими орґанізаторами. І. Одежинський, який вибився на перше місце між спеціяльними організаторами, кількакратний, чемпіон Б. Зорич, який виконує такі відповідальні обов'язки в Канадійській Канцелярії УНСоюзу та embриджський радний „лемко" А. Джула. Виїмкові заслуги в цій кампанії мають М. Семків з Шикаґа, І. Василюка з Іст Ст. Луїс, І. Зазворський з Аллентавн і другі. не згадуючи вже дуже успішних постійних організаторів М. Дербуша, І. Скочиляса, М. Ткачука й М. Сенчишака, яким дорівнюють спеціяльні організатори. В. Запаранюк, П. Котельницький, В. Колодій і ін. — Ці листи не остаточні. Вже атакують їх нові змагуни, присилаючи десятки нових аплікацій. Та про це згодом.

ПЕРШУНИ — ВІДДІЛОВІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Від.	Місцевість	Присд. чл.
1	Т. Шпікула	221	Шикаґо, Ілл.	87
2	С. Куропась	423	Шикаґо, Ілл.	76
3	М. Семків	379	Шикаґо, Ілл.	75
4	П. Пуцило	35	Шикаґо, Ілл.	55
5	І. Василюка	284	Іст Ст. Люїс, Ілл.	51
6	І. Зазворський	147	Алентавн, Па.	44
7	В. Крушельницький	94	Дітройт, Міш.	43
8	В. Цимбала	471	Монтреал, Кв.	41
9	П. Головачук	42	Пассейк, Н.Дж.	32
10	М. Отрок	14	Нюарк, Н.Дж.	30
10	В. Гасій	204	Ню Йорк, Н.Й.	30
10	В. Гавриляк	316	Рочестер, Н.Й.	30
13	А. Джула	161	Ембридж, Па.	26

ПЕРШУНИ — СПЕЦІЯЛЬНІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Від.	Місцевість	Присд. чл.
1.	І. Одежинський	153	Филаделфія, Па.	115
2.	Б. Зорич	432	Торонто, Онт.	97
3.	В. Запаранюк	484	Ютика, Н.Й.	69
4.	П. Котельницький	789	Филаделфія, Па.	56
5.	В. Колодій	191	Трой, Н.Й.	56

ПЕРШУНИ — ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвища	Місцевість	Присд. чл.
1.	Дербуш	Міннеаполіс, Мінн.	282
2.	І. Скочиляс	Филаделфія, Па.	235
3.	М. Ткачук	Шикаґо, Ілл.	134
4.	М. Сенчишак	Шикаґо, Ілл.	103
5.	В. Коссар	Вінніпеґ, Ман.	95

В листопаді було 65,640,000 затруднених і 3,670,000 безробітних

Вашингтон. — Статистичне бюро департаменту праці повідомляє, що число затруднених в листопаді ц. р. становило 65,640,000 — на 1,191,000 менше як в жовтні ц. р., та все ж таки цьогорічне число затруднених є рекордовим між усіми листопадами. Число безробітних виносило 3,670,000, на 398,000 більше від жовтня ц. р. Асистент секретаря праці Сеймур Волфбейн передбачає, що в зимових місяцях число безробітних може дещо збільшитися і в січні або лютому може вивести коло 4,250,000, але він гадає, що в загальному число безробітних в 1960 році буде менше як в 1959 році. Припинення страйку в сталевому промислі не має впливу на число безробітних, бо страйкуючі сталевари і в жовтні рахувалися за затруднених Але внаслідок того страйку стратили були працю робітники в інших промислах. Пересічне число години праці в промислі в листопаді виносило 39,9 а в жовтні ц. р. — 40,3 години.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 8.

К. Котович, Торонто	$ 20.00	Ф. Савечка, Гартфорд	2.00
Відділ 436 УНС, Кіченер	18.00	Ген. К. Смовський, Міннеаполіс	2.00
Впр. Архиєп. Палладій, Ню Йорк	10.00	К. Манько, Ошава	2.00
І. Зазуляк, Ню Орлеанс	10.00	М. Кривий, Клівленд	2.00
І. Одежинський, Філа.	10.00	Л. Гумляк, Брайтон	2.00
Д-р Е. Омельський, Атенс	10.00	І. Кучмій, Рачестер	2.00
С. Карваш, Елизабет	7.00	І. Конач, Дітройт	2.00
М. Романович, Мідлтавн	5.00	А. Моцьо, Шикаґо	2.00
С. Каша, Кларк	5.00	С. Панків, Шикаґо	2.00
Мит. Прот. О. Мищик, Честер	5.00	М. Олексів, Ню Йорк	2.00
В. Білий, Массапеква	5.00	М. Шарон, Броктон	2.00
С. Куропась, Шикаґо	5.00	П. Феденкевич, Кліфтон	2.00
П. Вайда, Торонто	5.00	А. Сидор, Порт Джервіс	2.00
Н. Брезіцький, Ню Гейвен	5.00	А. Теплюх, Елмайра Гтс	2.00
К. Міронович, Перт Амбой	5.00	В. Сметана, Кліфтон	2.00
Д-р Б. Гарбовський, Ютика	5.00	М. Ломаґа, Нюарк	2.00
Інж. В. Качор, Филаделфія	5.00	І. Гуменюк, Шикаґо	2.00
О. Кулинич, Йонкерс	5.00	М. Дербуш, Міннеаполіс	2.00
Н. Худоба, Літл Фолс	5.00	М. Гіпський "	1.00
І. Кмета, Бронкс	5.00	С. Тоцький "	1.00
Л. Козбур, Клівленд	5.00	М. Керич, Юніонделл	1.00
М. Пукіш, Рачестер	5.00	І. Мулярчик, Дітройт	1.00
Д-р Т. Мацьків, Саскачеван	5.00	Д-р М. Диміцький, Філа.	1.00
І. Мартинович, Глен Гарднер	3.00	П. Решетник, Шикаґо	1.00
о. І. Чумак, Филаделфія	3.00	С. Степаник, Бруклин	1.00
В. Новак, Честер	3.00	М. Куба, Палмертон	1.00
Д-р В. Білецький, Долестави	3.00	І. Лодичка, Кліфтон	1.00
Р. Завадович, Шикаґо	3.00	В. Сак, Мейплвуд	1.00
Н. Ходоровський, Вунсакет	2.00	І. Харамбура, Филаделфія	1.00
І. Отерпак, Лудлов	2.00	П. Стадник, Амстердам	1.00
П. Вітенко, Вілінг	2.00	А. Скубяк, Латроп	1.00
М. Верхола, Клевленд	2.00	С. Шаваґа, Честер	1.00
І. Банах, Филаделфія	2.00	Н. Весоловський, Честер	1.00
М. Чапля, Вест Гейвен	2.00	В. Кляйнер, Форт Вейн	1.00
Ю. Павчак, Бруклин	2.00	В. Копитко, Вунсакет	1.00
О. Демчишин, Филаделфія	2.00	І. Бабський, Озон Парк	1.00
А. Терещенко, Ріджвуд	2.20	В. Лучин, Филаделфія	1.00
В. Чех, Нюарк	2.00	А. Лис, Флашінг	1.00
М. Нидза, Гарден Сіті	2.00	М. Гарасевич, Нюарк	1.00
В. Чучман, Амстердам	2.00	С. Ярух, Ню Йорк	1.00
Ю. Манастирський, Аліквіпа	2.00	В. Петрів, Рачестер	1.00
Д-р А. Мацюрак, Клівленд	2.00	І. Мелешко, Рачестер	1.00
М. Гос, Геркімер	2.00	О. Назаревич, Честер	1.00
М. Верхоглид, Шикаґо	2.00	В. Флюнт, Роксбурі	1.00
о. М. Федорович, Ембридж	2.00	Д. Сосяк, Йонкерс	1.00
О. Змага, Міннеаполіс	2.00	М. Шиян, Клівленд	1.00
В. Когут, Лос Анджелес	2.00	І. Голембйовський, Ню Гейвен	1.00
Е. Тутко, Йонкерс	2.00	П. Дільний, Нюарк	1.00
М. Кісіль, Джемейка Пл.	2.00	Ф. Ясновський, Шарпсвіл	1.00
П. Цар, Боффало	2.00	Д. Рубаха, Гемтремк	1.00
М. Дудар, Дітройт	2.00	Разом	$ 300.20
М. Заклинський, Ню Гейвен	2.00	Раніше проголошено	$ 1,955.35
А. Заозірний, Шикаґо	2.00		
Ф. Кавчак, Джонставн	2.00	Разом	$ 2,255.55

● **Відомий філософ Бертранд Рассел** надіслав листа до президента Айзенгавера, в якому просить помилувати совєтського шпигуна Мортона Собелла, який відбуває 30 річну кару за шпигунство. В своєму листі Рассел пише, що помилування Собелла „було б в інтересі справедливости і людяности".

● **Александер Зархін в Ізраїлі** сконструював прилад, що перетворює морську воду у питну. Американська Фірма Ферменс Морз і комп. в Шикаґо підписала з ізраїльським урядом угоду про співпрацю в в удосконаленні та поширенні цих приладів.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Українського Музичного Інституту.

Дирекція УМІ в Ню Йорку повідомляє, що згідно з рішенням 4-го Загального З'їзду Учителів Українського Музичного Інституту: а) всі імпрези УМІ починатимуться точно в заповідженому часі. б) Учні УМІ будуть брати участь на загально-суспільних імпрезах, святочних академіях чи концертах, але тільки за своєчасним запрошенням, тобто на три-чотири тижні перед наміченим виступом.

Зі Спорту

Чорноморська Січ — (Нюарк) — Джерзі Сити Паркс 3:0.

По довгім ланцюгу невдач та останній високій програній Січі у Трентоні (з німецьким клюбом Лідеркранц 1:5), нарешті наша дружина віднайшла себе, зловивши рівновагу, прекрасною перемогою над сильним противником і показала, що їй заслужено належиться місце у найвищій клясі Стейту.

Напроти переслідуваної неуспіхами та пехом молодої дружини Січі — новика кляси А виступила сильна самопевна дружина італійців з Джерзі Сити, яка досі певно вела перед в табелі відношенням точок 8:0!

І сталося то, на що довго чекали симпатики, провід клюбу і напевне самі змагуни: наша дружина під час змагань в дні 22 листопада стала нарешті вирівняною, зрівноваженою і повною співпраці одинадцяткою. Деякі зміни та переставка змагунів виявилися дуже влучними.

Встановлення до нападу Будника (з другої дружини) і Дуткевича (з лінії помочі) при добрій співпраці Хромовського, Шпона і Коздоби (II), створило напад Січі добре змонтованою і грізною для кожного противника пробоєвою формацією. Поміч та оборона в складі: Голюка, Шпанько, Коздоба І, Ядзин та Поллок заграли направду всі добре та вирівняно. Зате знаменитий воротар Саварин був безперечно героєм змагань, бравурово оборонив два карні стріли і вияснив ряд грізних ситуацій. Двоє воріт добув притомний Будник, а одні Хромовський, Глядачів понад 300.

УСК — Спорт Клюб Н. Й. 2:2.

У розгривках другої рунди за чашу Америки УСК зустрівся дня 22 листопада із німецькою оберліговою командою Спорт Клюб Н. Й. Востаннє ця команда зробила кілька прикрих несподіванок сильним клюбам із оберліги, тому і не диво, що ці змагання УСК-у викликали велике зацікавлення. Перша половина гри проходить досить рівномірно із легкою перевагою противника. Одначе в дврugiй половині УСК переважає, що позбувшися нервозности, грає свобідно та переводить гарні технічні комбінації. В той час Франц стріляє перші ворота для УСК-у. Незабаром противник вирівнює з карного копу. Змагання кінчаються ремісом 1:1 і тому суддя заряджує продовження. У продовженні УСК надає тон грі та виразно переважає оберліговців. Франц вкоротці знову стріляє ворота. При стані 2:1 для УСК-у суддя за уявну руку знову диктує карний коп проти УСК-у. Маючи вислід 2:2, суддя кінчає змагання, які до речі мусять бути повторені. Роман Підгорецький та Ігор Гаврилюк у цих змаганнях мали один із своїх найкращих днів у своїй спортовій кар'єрі.

УСК, резерва — Спорт Клюб Н. Й., резерва 2:2.

Нещоденний успіх для нашої резерви. Ворота: Луцишин і Мельниченко.

УСК „Б" — Ґотчі „Б" 1:2.

Неповний склад „майстрів" був причиною їхньої невдачі. Ворота Денисевич.

УСК, новаки — Литовці, новаки 1:0.

Наші „малята" показали себе у найкращій формі. Ворота: Попович та Івасютин.

УСК, учні — Гобокен, учні 3:0.

Молоді усківці легко упоралися із противником, що хоч фізично сильніший, не міг нічого протиставити кращій техніці. Ворота: Шалайко і Заготко.

Іван Срант

Чорноморська Січ Нюарк — Патерсон Доверс 4:1.

По деяких початкових клопотах (дехто каже — нехай УСТ „Чорноморська Січ" — поволі, але постійно робить поступи в новій, найвищій клясі Нюджерського стейту. В грах за пункти — досі Січ виграла 2 змагань, програла 3 та 2 зремісувала, добуваючи відношення точок 6:8 т. є відношення воріт 10:14. В грах за американську чашу ЗДА по перемозі із Вестфілдс Лайонс (6:2) в другій рунді зустрічалася „Січ" із Патерсон Доверс перемагаючи їх 4:1 і тим самим ткваліфікуючи себе до третьої рунди.

В неділю, дня 29 листопада наша дружина заграла дуже добре і перемога її вповні заслужена. Особливо лінія атаки, зложена із самих молодих (4-х нижче 20 років життя) змагунів, заграла знаменито... І якщо теперішній склад тієї лінії ще більше зживеться зі собою, то ми можемо з певністю сподіватися найкращої лінії нападу цілої Ліґи. В помочі Дуткевич на обороні Віктор Каздоба вирізнялися помітно, хоч і другі теж грали дуже добре. Ворота добули: Шпон 2, Хромовський 2, та Бутник 1.

УСТ „Чорноморська Січ" юньйори — „Леді оф Фатіма" — юн. 6:0.

Змагання за мистецтво юньйорів Ліґи Ню Джерзі виграли наші юньйори певно і заслужено. Ворота для Січі здобули: Гура 3, „Ґрік" 2, та Вільчад 1. Судячи по грах досі, „Січ" юньйори мають шанси на перше місце стейту.

„Чорноморська Січ" — Гобокен — учні 3:2.

Ніхто не заперечить, що наша дружина учнів цього року зробила величезний поступ вперед. В п'яти мистецьких грах здобула 8 точок, тратячи 2, з відношення воріт 16:7. Наші наймолодші гідно боронили красок нашого клюбу. (ix)

ОН не прийняли ніякої постанови в справі Альжиру

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй на своєму останньому засіданні цьогорічної сесії в минулу суботу 12 грудня не прийняла ніякої резолюції в справі Альжиру, бо зголошена одинока резолюція не змогла зискати потрібної для її важности більшости двох третіх голосів. Резолюція, спонзорована 24-ма азійсько-африканськими державами, отримала була в минулому тижні на 82-членній Політичній Комісії 38 голосів проти 26 з 17 державами, що стримались від голосування. Щоб здобути для резолюції більше голосів, її спонзори погодились на злагіднений її текст за внеском Пакістану, а саме, з пропущенням фрази про „дві сторони", які мали б увійти у безпосередні переговори: Франція добачала в тій стилізації вимогу, що вона визнала альжирських націоналістів за репрезентантів Альжиру. Злагіднено теж стилізацію щодо предмету переговорів. Все одно, у суботу на Генеральній Асамблеї тільки 39 держав голосували „за", 22 „проти", а 20 стримались. Між тими, що стримались були й ЗДА. Ті, які голосували „проти", між ними Англія, мотивували своє становище острахом, що кожна резолюція, прийнята тепер Об'єднаними Націями, радше пошкодить, як допоможе мирній розв'язці конфлікту, після того, як сама Франція признала Альжирові в принципі право на самовизначення. Вислід голосування був перемогою Франції та поразкою альжирських мусульманських націоналістів.

Де Ґоль перетворює Французьку Спільноту на Коммонвелт

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль об'їздить тепер знову французькі посілості в Африці і, йдучи на зустріч самостійницьким тенденціям деяких французьких колоній, признає їм право на самостійність. Цим з'єднує собі симпатії деяких автономних країн, які декларують бажання залишитись в дальшому зв'язку з Францією. За пляном де Ґоля, теперішня неясна форма Французької Спільноти перетворюється щораз виразніше в спілку держав за зразком Британського Коммонвелту. У столиці Сенеґалю Сент Луїс відбувалась конференція шостої Екзекутивної Ради Французької Спільноти, яка складається з репрезентантів Франції, Мадаґаскару і 11-ох африканських провінцій. На тій сесії де Ґоль заявив, що дві автономні республіки Сенеґалю і Судану, які творять т. зв. Федерацію Малі з 6-ма мільйонами населення, бажають стати суверенною державою і що Франція сама їм в цьому допоможе. Прем'єри даних республік деклярували дальше перебування в рямцях Французького Коммонвелту та просили, щоб після завершення процесу усамостійнення держави, сама Франція внесла на прийняття нової держави до Об'єднаних Націй.

Федеральний резервовий банк передбачає рекордову продукцію в 1960 році

Ню Йорк. — В новому числі свого органу „Місячного Огляду" Федеральний резервовий банк в Ню Йорку передбачає рекордову продукцію в 1960 році, розуміється, якщо не буде страйку в сталевому промислі і на залізницях. Це передбачення зроблене на тій основі, що збільшуються інвестиції в промислах, зростають особисті прибутки, а роздрібний продаж товарів не зменшувався навіть під час страйку в сталевому промислі. Промислові підприємства плянують збільшувати свої інвестиції в 1960 році, і це є запорукою розвитку економіки в найближчому році. Також в інших країнах зростає промислова продукція: в Англії в третій чверті ц.р. продукція була на 7 відсотків більша як в 1958 році, у Франції на 5 відсотків, а в Західній Німеччині на 8 відсотків. Але одночасно кошти прожитку збільшуються в Европі. Американські крамниці сподіваються в першій чверті 1960 року продати більше товарів на 6.5 відсотка в порівнянні з 1959 роком, а в квітні аж на 12 відсотків більше, бо тоді припадають Великодні свята.

Напасники на жінку польського дипломата цікавилися полковником Монатом

Вашинґтон. — 11-го грудня виявилися деякі подробиці нападу на жінку польського дипломата пані Часр, який відбувся два тижні раніше, 29 листопада, в будинку, в якому живе другий секретар польської амбасади Антоні Часр. До мешкання пані Часр вдерлися три невідомі напасники, які старалися дістати інформації про деякі особи, між ними про польського полковника Павла Моната, який до 1958 року був польським атташе у Вашинґтоні, а після того був координатором праці польських військових аташе закордоном. Влітку ц. р. він виїхав із родиною на відпустку до Юґославії, і подорозі у Відні вибрав свободу та просив про право азилю у ЗДА. Він вже прибув до цієї країни, а напасники бачили фотографію його жінки в мешканні Часра. Варшавська преса нарікає, що вашинґтонська поліція не старалася знайти злочинців, а вашинґтонська поліція твердить, що Часр не хотів вчасно повідомити поліцію про напад.

Голова сенатської банкової комісії проти торговельного протекціонізму

Ню Йорк. — Впливовий сенатор - демократ Вилліс Робертсон, який є головою Сенатської Банкової і Валютової Комісії, промовляв на зборах Крайового Товариства Ощадностевих Банків в готелі Коммодор і остерігав проти торговельного протекціонізму, якого домагаються деякі групи в Конґресі. Сенатор Робертсон казав, що Конґрес мусить іґнорувати ті голоси прихильників протекціонізму, які хотіли збільшити мито від імпортованих до ЗДА товарів та визначити квоту для привожуваних товарів тому, що торговельний бюджет із закордоном є покищо дефіцитовий. Робертсон домагається: 1) Більше уваги до торговельного дефіциту, який залежить і від інших видатків ЗДА, а не тільки від торгівлі; 2) Треба збалянсувати федеральний бюджет; 3) Мусимо підтримувати монетарну політику Федеральної Резервової Системи, яка утруднює кредити і не допускає до інфляції. Видатки на допомогу закордонним країнам треба ухвалювати, але не на кошт федерального дефіциту, тільки треба для цієї цілі збільшити податки.

СССР видає 100 мільйонів річно на пропаґанду в Латинській Америці

Ню Йорк. — Сенатор-республіканець із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінґ промовляв на зборах Юніон Ліґ Клаб і казав, що СССР видає річно більше як 100 мільйонів долярів на проґанду комунізму в країнах Латинської Америки. Ці всі видатки йдуть ніби то на культурну діяльність в державах Південної і Середущої Америки. Сума 100 мільйонів є достовірна, бо на стільки оцінюють совєтські видатки урядові кола. Сенатор Кітінґ казав, що „комуністичні впливи на Кубі є дуже сильні і сягають аж до найвищих місць". Він назвав Кубу „малої хмарою злої призначки" цілої Патинської Америки. На цю пропаґанду має давати фонди і комуністичний Китай, хоч його населення часто гине з голоду.

Тютюновий дим і занечищене повітря — спричинники пістряка легенів

Ню Йорк. — В найновішому числі „Ди Джернал оф ди Нешенел Кенсер Інститут" з листопада ц. р. поміщена стаття професорів медичного факультету при Південно—каліфорнійському університеті, в якій на основі переведених дослідів стверджується, що дим із викурених цигарок і занечищене великоміське повітря — це спричинники пістряка легенів. Ці лікарі-дослідники ствердили, що цигарковий дим і занечищене повітря, т. зв. смоґ, діють так на віддихові проводи, що послаблюють їхню природну здібність оборонятн себе проти зараження пістряком. Науковці ствердили послаблення оборонної здібности організму проти пістряка вже після одномінутового курення. Коли курець живе в місцевості з занечищеним повітрям димом авт і з фабрик, тоді є найбільша можливість захворувати на пістряка легенів.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори, останні в році, Т-ва Запорожська Січ, Відділ 342, відбудуться в неділю, 20 грудня ц. р., о год. 2-ій по пол., в одній із шкільних кімнат в долішній частині церкви Св. Димитрія. Проситься всіх членів явитись, зокрема цих, за якими рахуться вкладки неплачені по кілька місяців, щоби з кінцем року не залишалось жадних зоборгувань. В противному випадку Відділ буде приневолений таких членів суспендувати. Одночасно повідомляється членство, що Річні Збори, призначені на неділю, 17-го січня 1960 р. Тоді члени, що платять вкладки до Відділової каси на запомогу в випадках недуги, вирішать, чи далі продовжувати вкладки й виплати в слабості, чи цю ділянку розв'язати з тієї причини, що на ній аж надто багато клопотів з претенсіями захворівших членів, бо претенсії бувають не завжди оправдані. Уряд Відділу пропонує „касу хворих" розв'язати, при чому кожен член мав би разом з місячною вкладкою складати 10 центів на адміністраційний фонд Відділу. — Уряд.

ГОЛІЙОК, МАСС. — Річні збори Т-ва ім. Тараса Шевченка, Відд. 52 УНСоюзу відбудуться в неділю, 10 січня 1960 р., о год. 2-ій по полудні, в Литовськім Клюбі, 16 Джексон вул. — Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час. На порядку дня — звіт Уряду і Контрольної Комісії за 1959 рік, вибір Уряду на 1960 рік і інші важні справи.
М. Лончина, предс., І. Фінстер, касир, Д. Хрупалик, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. (Савт). — Звичайні річні збори Відд. 293 УНСоюзу, відбудуться в суботу 19-го грудня, в залі церкви св. Миколая, при 258 19-ій вул. в Брукліні, о год. 7:30 вечора. На деннім порядку: звіти урядовців за минулий рік, програма праці на наступний і вибір нового Уряду. Хто досі не вирівняв залеглих членських вкладок, матиме нагоду зробити це на зборах. — Андрій Данильчук, голова; Василь Мизак, касир; Марія Демидчук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестрицтво Рож. Пресв. Богородиці, Відд. 36 УНСоюзу повідомляє своїх членкинь, що збори Т-ва відбудуться в неділю, дня 20-го грудня 1959 р., о годині 4:30 по полудні, в церковній залі. Просимо членкинь прийти численно. На порядку дня: вибір нового Уряду на 1960 рік. Довгуючих членкинь просимо вирівняти залеглості, щоб не переносити їх на новий рік. Також просимо наших молодих прийти на збори. — Ева Ґерула, предсідник; Марія Шворц, касир; С. Гунька, секр.

СТЕМФОРД, Конн. — Річні Збори Бр. св. Арх Михаїла, Відділ 350, відбудуться в неділю 20-го грудня ц. р., о годині 2-ій по пол., в залі УНДому під ч. 60 Канал вул. На порядку: звіт урядників і контрольорів та вибір нового уряду на 1960 рік. Присутність членів обов'язкова. — В. Карий, предс., В. Блащук, касир, Д-р В. Палідвор, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

РОЗШУКИ

ІВАНА МАРЦЕНЮКА
с. Романа, з с. Ворвулинці, пов. Заліщики, що перед першою світовою війною виїхав з братом Семеном до Канади, а звідтам у короткому часі до ЗДА, ПОШУКУЄ Рідня з України.
Писати на адресу:
UKRAINIAN CANADIAN RELIEF FUND
416 Main St., 722 McIntyre Bldg.
Winnipeg 2, Man., Canada

Шукаємо
ПИЛИПА МАРКОВИЧА АНДРІЄВСЬКОГО,
який прибув до ЗДА в 1907 р. Пошукує його син Олександер. Хто знав би щонебудь про Пилипа Андрієвського просимо подати на адресу ЗУАДКомітету:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. 7th Street
Philadelphia, Pa.

Посмертна згадка

ПАРАНЬКА ЩЕРБА, членкиня Відд. 277 УНСоюзу, Б-тва св. І. Хрестителя у Гартфорді, Конн., упокоїлася дня 1-го грудня 1959 р. Покійна уродилася в селі Тетильківцях, пов. Броди, Зах. Україна, дня 22-го лютого 1896 р. До Америки прибула в 1912 р. До Союзу вступила в 1936 р. Разом з мужом Петром подбала про те, щоб їхні діти, дві дочки Гелена і Лілія та син Едвард, покінчили бодай гайскул. Всі діти тепер одружені. В глибокому смутку оставила Покійна мужа Петра, дочки, сина, зятів, невістку та трьох внуків. Дня 4-го грудня 1959 року по похоронній відправі, що відбулася в українській католицькій церкві св. Михаїла, відпровадила родина, приятелі та знайомі Покійну на цвинтар св. Бенедикта у Блюмфілді, де її похоронено. Нехай вільна земля Вашинґтона буде Покійній пером. В. її П.! — Володимир Гафткович, секретар.

ГАРАСИМ БАЛКО, член Братства св. Арх. Михаїла, Відд. 476 УНСоюза в Гудсон, Н. Й., помер дня 2-го грудня 1959 р. на 64 році життя, по важкій операції в шпиталі, в Олбані Сіті, Н. Й. Покійний народився дня 18. серпня 1895 р. в селі Осталівці, повіт Зборів, Західна Україна. Полишив у смутку дружину Анну. До УНСоюзу вступив дня 15 листопада 1941 р. Був тихої вдачі і добрим членом. Похорон відбувся дня 5. грудня з похоронного заведення до укр. правосл. церкви св. Арх. Михаїла, а відтак на цвинтар Гудсон Сіті Парк Сементари. В. Й. П.!
Павло Маряк, секр.

ГРИГОРІЙ КОТОВИЧ, член Відділу 199 УНСоюза в Амгерст, Масс., помер дня 10. грудня 1959, проживши 74 роки життя. Покійний походив з села Титильківці, пов. Броди, Західна Україна. Полишив в смутку одного сина Стефана. Похорон відбувся 12 грудня 1959 з погребового заведення в Амгерст, Масс., і на цвинтар Св. Духа в Дірфілд, Масс. В. Й. П.!
Григорій Матурняк, секр.

ТАРЗАН, ч. 4376. Неочікува на опозиція.

Обережно, але рішуче, Кросс спустився збоку моторового човна.

Попередні мапи стверджували докладність, бо він занурювався просто до затопленого корабля...

Вже швидко мав ступити на поклад, що розпадався. Та поки він міг провірити його стан, чорні, слизькі щупальці простягалися до нього... восьминіг!